

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/4/2025
Identifikačné číslo spisu:	7124213586
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7124213586.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v konaní o zrušenie obchodnej spoločnosti Pflège s.r.o., Čerešňová 10/11, Topoľčany, IČO: 51 194 449, o nesúhlase Okresného súdu Nitra s postúpením veci Mestským súdom Košice, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 31CbR/149/2024, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie o zrušení právnickej osoby vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 31CbR/149/2024 je Mestský súd Košice.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Košice podľa ust. § 5 a § 6 v spojení s § 305 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CMP“) v konaní o zrušení obchodnej spoločnosti postúpil vec Okresnému súdu Nitra ako miestne príslušnému súdu z dôvodu, že počas už začatého konania o zrušenie obchodnej spoločnosti táto zmenila svoje sídlo, teda miestne príslušným súdom na rozhodnutie podľa ust. § 305 ods. 1 a ods. 2 CMP je Okresný súd Nitra.

2. Okresný súd Nitra s postúpením nesúhlasil a namietol, že z výpisu z obchodného registra zistil, že spoločnosť mala sídlo ku dňu začatia konania (k 10.8.2024) na adrese L. Štúra 945/1, Moldava nad Bodvou. Poukázal na ust. § 309b ods. 3 CMP s tým, že konanie o zrušenie obchodnej spoločnosti začína doručením oznámenia o začatí konania o zrušenie obchodnej spoločnosti. Ďalej uviedol, že v civilom mimosporovom konaní, o aké ide v tu prejednávanej veci, CMP neobsahuje v niektorých ustanoveniach o príslušnosti súdu (§ 3 - § 6a CMP) žiadne ustanovenie, ktoré by vylučovalo podľa ust. 2 CMP stanovenú subsidiárnu aplikáciu ust. § 36 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“).

3. Predkladajúci súd mal za to, že je nutné určiť kauzálny príslušný súd na prejednanie podľa adresy sídla

právnickej osoby, o ktorej sa v konaní jedná, pričom podľa ust. § 36 ods. 2 CSP v nadväznosti na § 2 CMP je rozhodujúca adresa sídla v čase začatia konania.

V čase začatia konania v prejednávanej veci bol kauzálny príslušným súdom na konanie a rozhodnutie Mestský súd Košice, a jeho príslušnosť zostáva zachovaná počas celého konania.

3. Z vyššie uvedených dôvodov Okresný súd Nitra predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 6 ods. 2 CMP na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Nitra a Mestskému súdu Košice na rozhodnutie o príslušnosti (§ 6 ods. 2 CMP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením veci Mestským súdom Košice, je dôvodný.

5. Podľa § 5 CMP, súd aj bez námietky skúma príslušnosť počas celého konania.

6. Podľa § 6 ods. 1 CMP, ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov. Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané. (ods. 2)

Právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania alebo iného podania zostávajú pri postúpení veci zachované. (ods. 3)

7. Podľa § 279 ods. 1 CMP, na konania vo veciach obchodného registra je kauzálny príslušný registrový súd, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

8. Podľa § 279 ods. 2 CMP, registrovým súdom je okresný súd, ktorý je príslušný viesť obchodný register. Obchodný register vedie okresný súd v sídle kraja.

9. Podľa § 279 ods. 3 CMP, obchodný register vedie:

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

10. Podľa § 304 písm. a) CMP, konaním v niektorých veciach právnických osôb je konanie o zrušení právnickej osoby.

11. Podľa § 305 ods. 1 CMP, na konanie v niektorých veciach právnických osôb je kauzálny príslušný registrový súd. Na konanie je miestne príslušný registrový súd podľa adresy sídla právnickej osoby. (ods. 2)

12. Podľa § 309 CMP, na konanie o zrušení obchodnej spoločnosti, ktoré možno začať len na návrh, sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Účastníkmi konania sú žalobca a obchodná spoločnosť, ktorá má byť zrušená. Ak je na súd podaných viac návrhov, súd ich spojí na spoločné konanie.

13. Podľa § 309b ods. 3 CMP, konanie o zrušení spoločnosti je začaté doručením oznámenia o začatí konania o zrušení spoločnosti. Začatie konania o zrušení spoločnosti súd poznamená v obchodnom

registri.

14. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

15. Najvyšší súd zdôrazňuje, že Civilný mimosporový poriadok v ustanoveniach o príslušnosti súdu neobsahuje úpravu, ktorá by vylučovala podľa čl. 2 CMP možnosť subsidiárnej aplikácie ust. § 36 ods. 2 CSP, podľa ktorého sa príslušnosť určuje podľa okolností v čase začatia konania a takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

16. Najvyšší súd uvádza, že v čase podania návrhu na zrušenie spoločnosti (10.8.2024) mala daná spoločnosť, o zrušenie ktorej sa koná, svoje sídlo na adrese Námestie Ľ. Štúra 945/1, Moldava nad Bodvou. Uvedené sídlo sa nachádzalo v územnom obvode Mestského súdu Košice, ktorého obvod podľa § 3 ods. 3 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky patrí do obvodu Krajského súdu v Košiciach. Pre obvod Krajského súdu v Košiciach je registrovým súdom podľa § 279 ods. 3 písm. b) Mestský súd Košice.

17. V posudzovanom prípade ide o konanie o zrušení obchodnej spoločnosti z dôvodu podľa § 68b ods. 1 písm. e) Obchodného zákonníka, ktoré možno začať na návrh alebo aj bez návrhu a na ktoré je podľa § 304 a nasl. CMP príslušný registrový súd. Predmetom sporu o príslušnosť je teda určenie kauzálnej príslušnosti, ktorú je súd povinný ex offio skúmať počas celého konania.

18. Povinnosť súdu skúmať príslušnosť v ktoromkoľvek štádiu konania je potrebné diferencovať od situácie, ak v priebehu konania príde k zmene okolností, ktoré zakladajú príslušnosť súdu, napríklad príde k zmene trvalého pobytu alebo bydliska navrhovateľa a pod.

V uvedených intenciách je rešpektovaná zásada perpetuatio fori, t. j. raz založená príslušnosť trvá až do skončenia konania, t. j. zmena bydliska nemá vplyv na zmenu príslušnosti súdu.

Zásada perpetuatio fori je prelomená len inštitútom delegácie, resp. prikázania veci z dôvodu vhodnosti (§ 4 CMP) alebo vo veciach starostlivosti súdu o maloletých prenesením príslušnosti v intenciách ustanovenia § 112 ods. 2 CMP (Smyčková, R., Števček, M., Löwy, A., Tomašovič, T. a kol. Civilný mimosporový poriadok. Komentár. 2. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2024, s. 77).

19. Keďže ide o konanie vo veci návrhu na zrušenie obchodnej spoločnosti, je potrebné ako kauzálnu príslušnosť súd na prejednanie a rozhodnutie v danej veci určiť súd podľa adresy sídla právnickej osoby, o ktorú v konaní ide, a to s ohľadom na jej adresu v čase začatia konania. Najvyšší súd uvádza, že v konaniach o zrušení právnickej osoby - obchodnej spoločnosti je príslušnosť stanovená podľa § 305 ods. 1 a 2 CMP tak, že kauzálnu príslušnosť súdom je registrový súd, ktorého miestna príslušnosť sa určuje podľa adresy sídla danej právnickej osoby, o ktorej zrušení sa rozhoduje.

20. Najvyšší súd preto konštatuje, že v čase začatia konania bol v prejedávanej veci kauzálnu príslušnosť súdom na konanie a rozhodnutie Mestský súd Košice, a to s ohľadom na sídlo účastníka v čase začatia konania. Takto určená príslušnosť podľa okolností daných v čase začatia konania podľa ust. § 36 ods. 2 CSP v spojení s § 2 CMP trvá až do skončenia konania.

Následná zmena sídla spoločnosti nemôže mať vplyv na takto určenú kauzálnu príslušnosť súdu, založenú momentom začatia konania o zrušenie spoločnosti. Keďže ide o potenciálne dlhodobý proces týkajúci sa samotnej existencie obchodnej spoločnosti, rozhodnými pre príslušnosť konajúceho súdu sú len okolnosti v čase začatia konania, a to aj pro futuro vo vzťahu k akýmkoľvek ďalším zmenám sídla spoločnosti, pri zohľadnení procesnoprávnej zásady perpetuatio fori, ako aj charakteru, účelu tohto typu súdneho konania, s dôrazom na jeho plynulosť a efektivitu, a teda na potrebu priebehu celého konania na jednom príslušnom súde.

21. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru,

že nesúhlas Okresného súdu Nitra s postúpením sporu Mestský súdom Košice je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

22. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.